

Trwa likwidacja polskich szkół na Litwie

1 marca 2023

Władze samorządowe Krasławia na Łotwie zdecydowały kilka dni temu zamknięciu Polskiej Szkoły Podstawowej im. hrabiów Platerów.

Polska szkoła w inflanckim mieście od lat była na celowniku władz samorządowych, które nie widziały celowości w utrzymywaniu małej placówki. W bieżącym roku szkolnym uczęszczało do niej 44 uczniów. Przewodniczący krasławskiej rady Gunars Upenieks właśnie brakiem funduszy tłumaczył decyzję o likwidacji szkoły, która została podjęta 23 lutego.

Upenieks stwierdził, że ma nadzieję, że decyzja wywoła refleksję w Ministerstwie Edukacji i Nauki Łotwy oraz polskiej ambasady w Rydze, co było sugestią, że gmina oczekuje wsparcia finansowego z zewnątrz. Ujawnił on, że jest niewielka szansa, że właśnie rząd Łotwy przeznaczy pieniądze, które pozwolą na zachowanie oświaty sprofilowanej na polską mniejszość narodową.

Jak czytamy na portalu Polak.lt, polskie szkolnictwo na Łotwie, odrodzone w niepodległej Republice Łotewskiej, nie miało łatwego startu, ani warunków i, niestety, z powstałych kilkunastu szkół z polskim językiem nauczania do dziś przetrwały: Polska Ogólnokształcąca Szkoła Średnia im. Ity Kozakiewicz w Rydze, Państwowe Gimnazjum Polskie im. Józefa Piłsudskiego w Dyneburgu (Daugavpils), Państwowe Gimnazjum Polskie w Rzeżycy (Rzekne) oraz Polska Szkoła Podstawowa im. Rodu hr. Platerów w Krasławiu. Liczba uczniów w polskich gimnazjach oscyluje w granicy 400 uczniów, w szkole podstawowej – ok. 40.

Według założeń reformy z 2004 r., nie mniej niż 60 proc. wykładanych przedmiotów musiało być prowadzone w szkołach

średnich w języku państwowym. Od 2017 roku proces przechodzenia na język łotewski został jeszcze bardziej zintensyfikowany. Zakładano, że w systemie nauczania początkowego ma to być 50 proc. na 50, a średniego 80 i 20 proc. Ostatnio w klasach gimnazjalnych nauka odbywa się tylko w języku łotewskim. Język polski lub rosyjski jest wykładany jako przedmiot, w języku polskim nauczana była też historia Polski, tematy związane z polską kulturą, tradycjami.

W polskich szkołach na Łotwie pracują też nauczyciele z Polski. Uczniowie, którzy planują studia w Polsce, są szykowani przez nauczycieli dodatkowo, by mogli poznać terminologię z różnych przedmiotów w języku polskim. Należy odnotować, że działające placówki z nauczaniem języka polskiego cieszą się dobrą opinią i są też wybierane nie tylko przez polskie rodziny, jak jest np. w Dyneburgu. Polskie gimnazjum w Rzeżycy jest w czołówce szkół tego miasta.

Przyjęcie we wrześniu poprawek do ustawy, które zakładają przejście od roku szkolnego 2025-2026 we wszystkich szkołach na nauczanie w języku państwowym, zostało przyspieszone z powodu wojny na Ukrainie i napiętej sytuacji wokół rosyjskiej mniejszości, której integrację postanowiono zaktywizować. Ale, jak też nie raz już na Litwie bywało, to przyspieszone przejście na nauczanie wyłącznie w języku państwowym obejmie też polskie placówki.

Według przyjętego harmonogramu, od roku szkolnego 2023-2024 na język łotewski przejść mają przedszkola; od 1 września 2023 r. – również klasy 4 i 7; od roku 2024 – klasy 5 i 8, zaś od 1 września 2025 r. – 6 i 9. Język ojczysty i przedmioty związane z poznawaniem historii i kultury ojczystej będą uznawane jako zajęcia fakultatywne, a ich rodzaj i treść będą zatwierdzane przez władze oświatowe. Rodzice nie będą musieli za nie płacić – będą finansowane z budżetu państwa lub samorządów. Nie jest to dobra wiadomość dla szkół polskich, w których polskość jeszcze bardziej zostanie uszczuplona, a faktycznie sprowadzona do minimum.

Autorstwo: Krystian Rusiniak

Na podstawie: MagnaPolonia.org, Kresy.pl, Polak.lt

Źródło: MediaNarodowe.com